Granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Delårsrapport per 2026-08-31

Umeå kommun

Building a better working world

1. God ekonomisk hushållning och balanskravsresultat

Varje kommun ska enligt kommunallagen ha riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Målen ska utvärderas i delårsrapport och årsredovisning. Fullmäktiges, kommunstyrelsens och revisorernas roll illustreras i figuren nedan.

1 Riktlinjer/mål

Fullmäktige beslutar om mål för god ekonomisk hushållning.

2 Delårsrapport

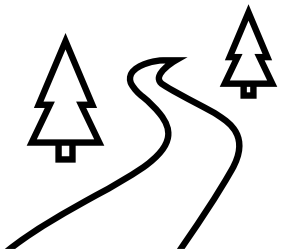

Kommunstyrelsen utvärderar målen i delårsbokslutet och gör en prognos över måluppfyllelsen för helåret.

3 Årsredovisning

Kommunstyrelsen utvärderar målen i årsredovisningen och gör en bedömning av måluppfyllelsen för helåret.

Revisorerna bedömer om resultaten delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de mål fullmäktige beslutat samt om kommunen klarar kravet på en ekonomi i balans.

2. Kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning

- Kommunfullmäktige har fastställt en riktlinje för god ekonomisk hushållning i januari 2026 (2026-01-26 §23). När kommunfullmäktige beslutade om planeringsdirektiv och budget för år 2026 (juni 2025) gällde kommunfullmäktiges tidigare riktlinje för god ekonomisk hushållning (2024-12-16 §220). Det är mot denna riktlinje som granskningen av såväl delårsrapporten som årsredovisningen avseende år 2026 genomförs.

- God ekonomisk hushållning definieras i riktlinjen för god ekonomisk hushållning (2024) som att:
  - respektive nämnds och bolags ändamål (grunduppdrag) är tillgodosett
  - inom de finansiella och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angett
  - och kommunens finansiella ställning är god (definierat som att kommunens tillgångar i hög grad ska vara självfinansierade)

- Inriktningsmål, personalpolitiska mål och tilläggsuppdrag ingår inte i kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning

2. Kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning

- Av 11 kap. 6 § Kommunallagen anges att mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges i kommunfullmäktiges budget.

- I kommunfullmäktiges budget återges samma definition av god ekonomisk hushållning som framgår av riktlinjen för god ekonomisk hushållning. Därutöver framgår ett finansiellt mål av betydelse för god ekonomisk hushållning:
  - Resultatet ska vara minst 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.
  - Vi noterar att definitionen av god finansiell ställning (hög självfinansieringsgrad) enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning (2024) inte återges i budgeten.

3. Kommunstyrelsens uppföljning av god ekonomisk hushållning och balanskrav

- Av **kommunstyrelsens uppföljning** framgår att:
  - 15 av 16 nämnder prognostiserar att grunduppdraget i hög grad kommer vara uppfyllt. En nämnd (den gemensamma överförmyndarnämnden) prognostiserar att grunduppdraget till viss grad kommer vara uppfyllt.
  - 12 av 14 bolag prognostiserar att grunduppdraget i hög grad kommer vara uppfyllt och två i viss grad (Umeå Hamn AB och Västerbottens Museum AB)
  - Resultatmålet prognostiseras uppnås. Resultatet prognostiseras till 383 mnkr, cirka 4 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

- Kommunstyrelsen bedömer att god ekonomisk hushållning *delvis* kommer att nås för helåret 2026.

- **Balanskravsutredningen i delårsrapporten:**
- I balanskravsutredningen har årets prognostiserade resultat rensats från poster som inte härrör från den egentliga verksamheten (realisationsvinster) i enlighet med den föreskrivna uppställningen. Upplysningar om resultat efter balanskravsjusteringar och årets balanskravsresultatet redovisas.
- Årets prognostiserade resultat är positivt och uppgår till 383 mnkr. Efter avräkning av realisationsvinster uppgår årets prognostiserade resultat efter balanskravsjusteringar till 359 mnkr.
- Det finns inga underskott från tidigare år att täcka och sedan tidigare finns en resultatutjämningsreserv (RUR) uppgående till 903 mnkr. Någon avsättning till resultatreserv (RER) förslås inte i delårsrapporten. Vi noterar att kommunfullmäktige inte har beslutat om några regler för RER.

4. Vår bedömning

Utifrån vår översiktliga granskning är **våra bedömningar** följande:

- Kommunen förväntas delvis uppnå god ekonomisk hushållning år 2026 utifrån att;
  - Det prognostiserade utfallet bedöms uppfylla det finansiella kriteriet för god ekonomisk hushållning, eftersom resultatmålet prognostiseras uppnås.
  - Det prognostiserade utfallet bedöms delvis uppfylla det verksamhetsmässiga kriteriet för god ekonomisk hushållning, eftersom inte samtliga grunduppdrag bedöms uppfyllas i hög grad.
- Kommunen bedöms efterleva kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet och förväntas uppfylla kravet på en ekonomi i balans år 2026 då årets balanskravsresultat prognostiseras bli positivt och uppgå till 359 mnkr.

- Utifrån vår översiktliga granskning vill vi också särskilt notera följande:
- God ekonomisk hushållning förutsätter att grunduppdragen tillgodoses inom beslutade ekonomiska ramar och att kommunens finansiella ställning är god. I budget 2026 konkretiseras det finansiella perspektivet huvudsakligen genom resultatmålet om 2 procent. Vi ser därför positivt på att de finansiella målen har utvecklats ytterligare i budget 2027.
- Vi vill uppmärksamma kommunfullmäktige på en möjlig styrningsrisk kopplad till riktlinjens höga ambitionsnivå. När uppfyllnad av god ekonomisk hushållning kräver uppfyllnad av samtliga nämnder och bolags grunduppdrag finns en risk att mindre avvikelser får ett oproportionerligt genomslag i den samlade bedömningen av god ekonomisk hushållning.